

Penn A4 lost niet alle problemen op

Udo Rohbeck van Winston Golf in Oost-Duitsland trekt zijn eigen plan

Toen de muur viel in 1989 waren er in Oost-Duitsland slechts enkele golfbanen. Met de groei van de welvaart en het toerisme werden in het dunbevolkte oosten van Duitsland mondjesmaat banen aangelegd. Nog steeds is het overgrote deel van de banen in het westen te vinden. Met name door de groei van het toerisme en de aantrekkelijke prijzen voor land en arbeid vindt er sinds enkele jaren een voorzichtige trek naar het Oosten plaats. Vakblad Greenkeeper bezocht Winston Golf en sprak met hoofdgreenkeeper Udo Rohbeck.

Auteur: Hein van Iersel

Een van de investeerders van het voormalige Oost-Duitsland is de Nederlandse familie Pon. Deze familie is rijk geworden met de import van onder andere Volkswagen. Na de Wende kocht zij een aantal grote landbouwbedrijven in Mecklenburg-Vorpommern, in de buurt van Schwerin op zo'n 40 kilometer van de Oostzee. De minimum grootte van een Oost-Duits landbouwbedrijf is 1000ha. Daardoor was het mogelijk een veelbelovend perceel vrij te maken voor de realisatie van een golfbaan. Manager Marc Hoopman: "We konden uitgaan van een terrein van ongeveer 150ha, waarop ooit een zandgroeve gepland was. We hadden te maken met een toplaag van minimaal 30meter puur zand. Feitelijk is dat de mooiste beginsituatie voor een golfbaan." Begin 2001 startte een team van de golfbaanaannemer Carolina Golf met de bouw van een 27 + 9 holes par drie baan. De inzaai vond plaats in augustus 2007 en de baan werd in het voorjaar van 2002 geopend.

Waterproblemen

Hoofdgreenkeeper Udo Rohbeck: "Ik ben gelukkig van het begin af aan bij de baan betrokken. Een paar maanden na de opstart van de bouw ben ik begonnen. Daarvoor heb ik bij een aantal banen in de buurt van Hamburg gewerkt."

Rohbeck ziet het als een enorm voordeel dat hij vanaf het begin bij de baan betrokken is. Het feit dat zijn baan weinig tot geen waterproblemen kent, heeft er in zijn visie direct mee te maken. Rohbeck: "We hebben alleen op de achttiende hole last van water. De green ligt direct naast de weg, waardoor het water niet natuurlijk kan afstromen." De bouw van de golfbaan is overigens niet helemaal soepel verlopen. Winston Golf is gebouwd in een heuvelachtige eindmooie. Daardoor was er vooral in het begin veel overlast door het afvloeien van leemhoudend water. Volgens Rohbeck is dat op de lager gelegen greens nog steeds zichtbaar in de samenstelling van de grasmatten. Rohbeck: "We hebben hier meer last van ziektes, maar ook van straatgras. Beiden profiteren van de verrijkte toplaag." Bij de bezichtiging van de baan blijkt dat te kloppen. Deze greens scoren duidelijk het minste op het gebied van uniformiteit. Water is op meer plaatsen een probleem geweest. Bepaalde fairways zijn ettelijke malen opnieuw ingezaaid door de stortbuien net na aanleg. Om het effect van afstromend water zo veel mogelijk te beperken, zijn er op de kritische punten zinkgaten gegraven. Rohbeck: "Je moet gewoon met de bak van de kraan een gat maken en vervolgens de vrijgekomen grond op een grondwal zet-

ten." Opmerkelijk is wel dat deze grondwallen, vijf jaar na de aanleg, nog steeds te herkennen zijn. Rohbeck zegt zelf dat hij nog geen tijd heeft gehad deze littekens weg te werken.

"Sproeien moet je bij voorkeur blootsvoets doen. Je voelt dan of het gras heet is en water nodig heeft"

Agrostis stolonifera

Winston is net als veel andere Duitse banen een agrostis stolonifera baan. Dat wil niet zeggen dat Rohbeck idolaat is van agrostis of van het type Penn A4 dat hij gebruikt. Rohbeck: "Een aantal jaren geleden werd gezegd dat Penn A4 zo'n beetje alle problemen van greenkeepers zou oplossen. Inmiddels weten wij dat dit niet klopt." Het grootste probleem in de beginperiode was winterkill. Winston Golf ligt dicht bij de zee. Toch heeft de baan te maken met een landklimaat met bittere, bijna Russische winters. Rohbeck: "Het kan hier overdag 10 graden zijn en in de nacht min 20. Daar kan het type Penn A4 niet tegen, omdat het dan afvriest. In de Amerikaanse litera-

Tee-marker Slim en mooi deze teemarkers. De greenkeepers hebben bij een plaatselijke metaalbewerking letters uit laten laseren. Deze letters worden heet gestookt. Op die manier worden teksten ingebrand. De teemarkers zelf bestaan uit een onbewerkt larix paal met daaronder een ijzeren buis die heel eenvoudig in een huls kan vallen.

tuur wordt dat winterkill genoemd." Inmiddels gebruikt Winston Golf geen Penn A4 meer, maar L93. Volgens Rohbeck heeft dat type weliswaar een lagere zodendichtheid, maar is het beter bestand tegen het klimaat en de ziektedruk. Naast L93 witstruis zaait Rohbeck door met roodzwenk gras. Het doel daarvan is het hele jaar door een goede grasbezetting te krijgen. Roodzwenk heeft het zwaar te verduren onder de hoge temperaturen tijdens de zomer, maar het zorgt wel voor kleur en vitaliteit in de nazomer, als het witstruis wat terugvalt. Rohbeck: "Als er door take-all patch een gat valt in mijn witstruis mat, wordt het heel snel opgevuld door het roodzwenk. Het jaar daarop zal het veel agressievere witstruis die 'Festuca Holes' weer terugkoloniseren."

Intensief onderhoud

Witstruis heeft een intensief onderhoudsprogramma nodig om in conditie te blijven en viltvorming binnen de perken te houden. In het seizoen wordt één tot twee keer per week de

Turfco topdresser uit de schuur gehaald en een dun zandlaagje aangebracht van 0,1 tot 0,2 liter per vierkante meter. Het laagje is zo dun dat er zelfs niet ingeveegd hoeft te worden. Daarnaast wordt er intensief belucht. Naast frequent slitten wordt er twee tot drie keer met holle pennen belucht. Twee keer met vaste pennen (3/8), viermaal met cross-tines en vier keer met mini tines. Tenslotte is er ook nog een Toro triplex maaier die uitgerust is met thatch-away verticuteer units. De slitter messen van deze units staan ongeveer 2cm uit elkaar. Het resultaat van deze waslijst is opvallend weinig vilt.

"Ik geloof dat je in de winter zo weinig mogelijk kalium moet geven"

Bemesten

Rohbeck heeft zo zijn eigen ideeën over de bemesting van de greens. Hij gelooft in spoon feeding, waarbij tien tot twaalf keer per jaar een minimale hoeveelheid meststof wordt aangebracht. De meststoffen die op de greens gebruikt worden, zijn voor 80% vloeibaar. Ze komen van de Amerikaanse bemestingsfirma Milwaukee Best en worden verkocht onder de merknamen MilOrganite en Go Green. Tijdens de ingroei zat Winston Golf op een pure stikstofgift van 280

Udo Rohbeck

Weinig vilt

Deze Audi A6, met een geschatte catalogusprijs van € 50.000, is waarschijnlijk de duurste ballenraper van West-Europa. Rohbeck vroeg aan Audi importeur Pon een wagen om ballen te rapen.

kilo per jaar. Die is heel snel afgebouwd naar 120 kilo pure stikstof. Inmiddels wordt plusminus 185 kilo per jaar gebruikt. Rohbeck heeft bijzondere ideeën over kalium. Recent Amerikaans onderzoek heeft volgens hem aangetoond dat kalium helemaal niet zorgt voor versterking van de plant in de winter, maar juist zou bijdragen aan ziektes als dollar spot en sneeuwschimmel. Rohbeck: "Ik moet compromissen sluiten, want er zijn geen meststoffen met de NPK verhouding die ik optimaal vind. In het algemeen wil ik naar de winter toe zo weinig mogelijk kalium geven."

Als er door ziekte een gat wordt geslagen in een green, wordt dit redelijk snel weer opgevuld. In de kern is te zien dat *Poa annua* ook hier altijd op de loer ligt.

Kennis

Winston Golf ligt in het oosten van Duitsland, in een streek waar absoluut geen golfcultuur heerst. Rohbeck: "Dat is wel eens lastig. De jongens uit deze streek spreken geen Engels, maar Russisch en hebben ook een andere arbeidscultuur dan ik gewend ben." Een van de manieren waarop Rohbeck dit gemis probeert te compenseren, is het invliegen van Amerikaanse trainees van de grote Amerikaanse universiteiten op het gebied van greenkeeping. Rohbeck heeft vaak contact met Amerikaanse grootheden als Al Turgeon

en Hurdznan van Penn State University. De trainees van de Amerikaanse universiteiten werken doorgaans een jaar op Winston. Op dit moment heeft Rohbeck een assistent die een aantal jaren daarvoor gewerkt heeft als trainee van de Washington State University. Het gespecialiseerde werk – waarvoor duidelijk liefde voor het vak nodig is – laat Rohbeck aan deze mensen over. Rohbeck: "In de zomer proberen wij het zo lang mogelijk zonder berekening te stellen. We sproeien dan met de hand. Om dat goed te doen, moet je gevoel hebben voor gras en de kleur kunnen aflezen. Zo gauw als het gras iets blauw-violet wordt, moet je sproeien. Wanneer dat niet het geval is, moet je nog een half uur wachten." Volgens Rohbeck is dat een klusje wat je bij voorkeur blootsvoets moet doen. Je voelt dan aan het gras of het heet is en dus water nodig heeft. Rohbeck heeft duidelijk een Amerikaanse oriëntatie in zijn werk. Zo is hij één van de vier Amerikaanse GSCAA leden van Duitsland en bezoekt hij ieder jaar de Amerikaanse Golfshow.